

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

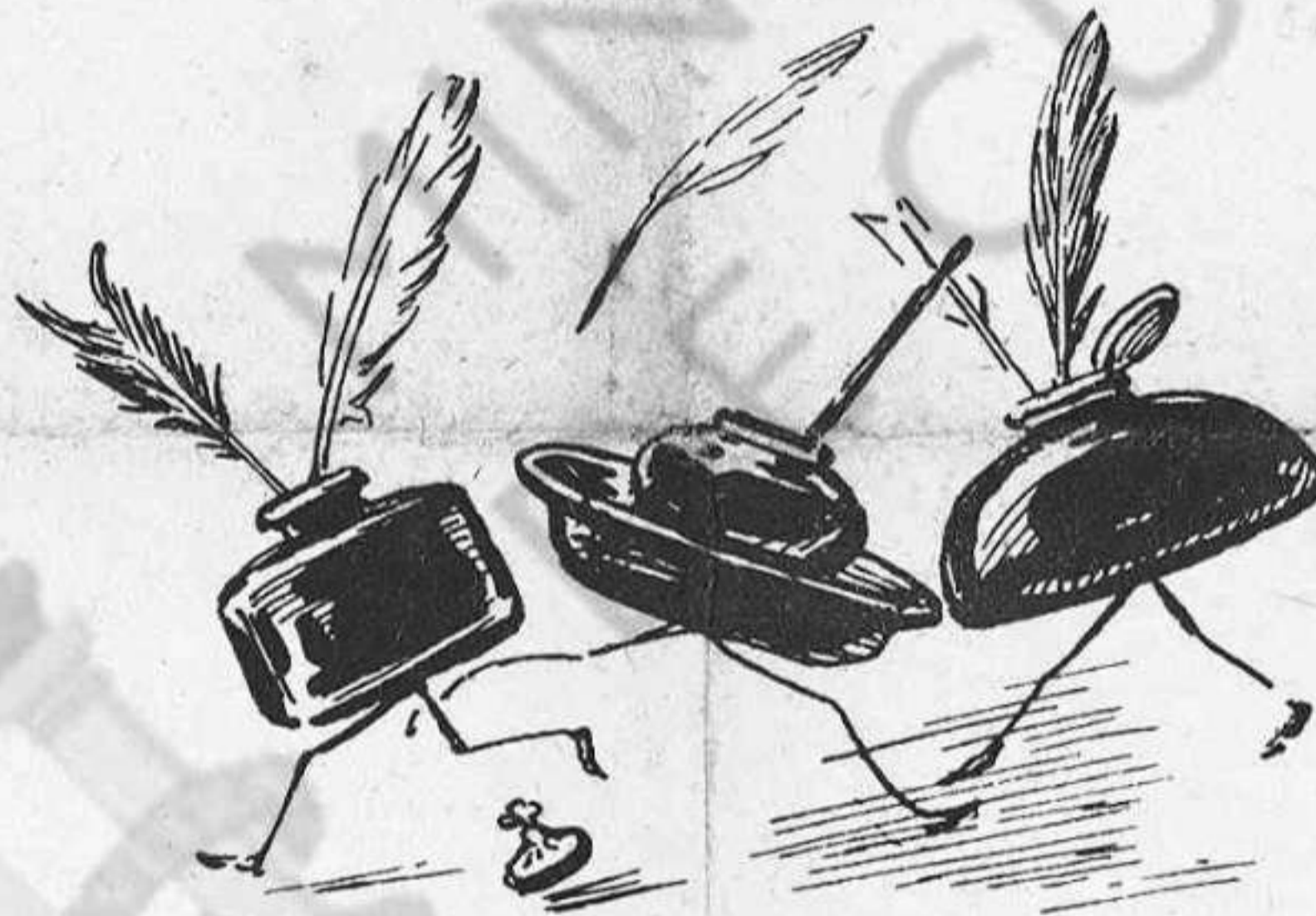
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Extranjer, 2'50

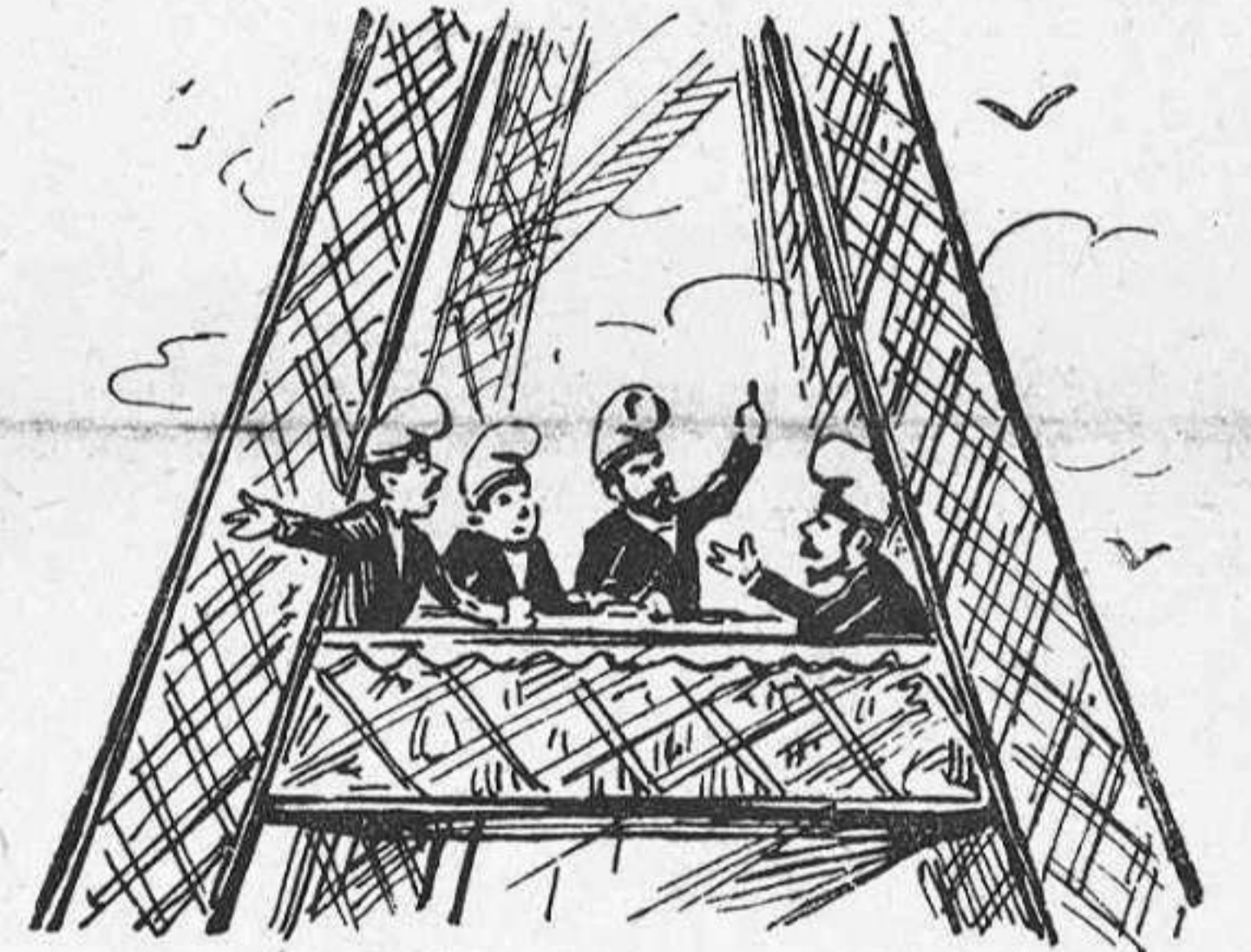
EL DISCURS DE 'N PACO-BARRA SOBRE 'L CATALANISME

«Voy á enumerar los elementos catalanistas.»

«El catalanismo, señores, no es un movimiento literario.»

«El catalanismo tiene un comité en París.»

«El catalanismo se ha apoderado de la Universidad.»

«El Ateneo está en manos del grupo catalanista.»

«El Obispo de Barcelona ha pretendido deshacer la obra de los siglos.»

«Las sacristías son clubs de insurrección.»

«Los catedráticos en vez de infundir la ciencia infunden odio y rencor.»

«¿Sabéis finalmente qué significa el himno de los Segadors? Un himno de exterminio.»

¡MEDITÉM!

ER la immensa majoria dels espanyols tot l'any es Quaresma, aixís com per la totalitat dels governants de la restauració tot l'any es Carnaval.

Carnaval per aquests, dada la seva gran afició a disfressarse y á moure gresca, á riure y á atiparse, á reventarho tot y á armar á totes horas la gran xerinxola del sigle.

Quaresma per aquells, y Quaresma rigurosa y dura, ab abstinencia forcosa, ab la cendra del desengany sobre del front y la tristesa negra dintre del cor. Quaresma d'ensopiment y d'estúpida resignació. Quaresma sense fi ni terme, ni esperansa de que s'acabi may.

Els governants son al ball... y ballan que se las pelan.

¿Qué han de fer els governats?

Senzillament: cumplir els preceptes de la Quaresma: distreure l'estómach buit, omplintse la clepsa de idees: entretenir el dejuni ab la meditació.

Está dit: ja que no 'ns queda res mes que fer, meditém.

* *

Meditém, sí, que meditant, si no la salvació definitiva, descobrirém tal vegada 'l camí de conseguir-la.

Fá temps sustentó la convicció de que tots els mals d'Espanya dimanen de la poca afició que tenim els espanyols á meditar. Quan el cor se 'ns escalfa obrém á cop calent, sense demanar concell á la reflexió: el cor se 'ns refreda y llavors ens deixém abatrestament, sense demanar á la reflexió la serenitat necessaria pera sobrepassar als efectes enervants de l'adversitat, ó á l'abrumadora pressió del fástich.

Avuy ens trobém en aquest últim cas, y á cada moment que passa ens enfonzém més y més en els abismes tenebrosos de la impotencia pitjor que pot haverhi per l'individuó y per las colectivitats, la impotencia resignada, la impotencia que no lluyta, ni 's revolta, ni tan sols espera.

Meditém!

* *

Els que 'ns vexan, els que 'ns oprimeixen, els que fan escarni de nostres drets son poch: els vexats, els oprimits, els befats formém la immensa majoria del poble.

¿Cóm es possible que per espay de tant temps arribi á sostenirse un estat de cosas ignominios en tal grau?

¿Cóm es possible? Meditemho.

Y trobarém que son ells una supervivencia de aquell poder absolutista, herencia funesta dels sigles passats, que persisteix á despit de las conquistas realizadas pel progrés modern. Lo qu'era avants qualitat distintiva de un monarca de dret diví, senyor de vidas y hisendas, es avuy condició típica de las oligarquias monopolisadoras del poder, que viuen explotant totes las gangas á n'ell anexas. En lloch de un rey, sense mes lley que sos capritxos tenim dos series de mandarins barruts cada un dels quals se figura tenir un rey al cos. Y en aquesta creencia fan y desfán. Tenen per armas no la espasa que enardeix al que 's veu amenassat, no 'l fuet que irrita al que reb els cops: la seva farsa radica en la falta de aprensió, en lo foment de la immoralitat, en la falacia jesuítica, en el sofisma groller, en la burla á tota creencia pura, á tota idea noble, patriótica y desinteressada. En lloch d'irritar y enardir fan fástich. Han aprés de la guinéu las manyas: com aquest astut cuadrúpedo 's rodejan de sa propia pestilencia pera mantenir á ratlla als que podrien perseguirlos.

Y dels que podrien ferho alguns transigeixen ab ells desesperats de concertar una acció enérgica y salvadora. Aquests se consolán ab que 'ls tirin las piltrafas de sa propia carn. Miserables egoistas que sacrifican el bé de la colectivitat á la satisfacció de sos apetits mesquins. ¿Quánts y quénts elements que havian militat en las filas de las ideas regeneradoras y qu'encare 's diuen republicans, aceptan de moment y mentres no cambihin las circunstancias, el desairat paper de comparsas dels que manan, á cambi de que aquests els deixin exercir d'arcaldes y regidors en els seus pobles respectius! El caciquisme asquerós troba en tals egoistas sos elements mes importants. No se 'ls estima sols pels serveys directes que li prestan, sino també pel marasmé qu'engendran en las filas republicanas. Son el ferment de l'eterna divisió, de la impotencia incurable.

D'altres n'hi ha que sense embrutarse com els anteriors fent y aceptant favors dels mandarins, entretenen sos ocis teorissant, perfilant, divagant, aspirant sempre á lo millor, sense cuydarse de realisar lo bó y lo práctic. Son els ilusos que avants de ca-

ssar l'ós se dedican á disputar sobre lo que se n'ha de fer de la seva pell. Y no surten de aquí, ni quan l'ós ben segur de que 'ls cassadors no gastan escopeta ni tenen ganas de ferirlo, se 'ls tira al demunt y 'ls arrenca la pell á tiretas lo mateix á n'ells que á tot el país sense distinció de classes.

Llavors es quan se queixan, atronant l'espay un coro de lamentacions.

—Aixó no 's pot aguantar!...—cria tothom.

Y no obstant aixó s'aguanta, perquè ningú fa res per destruhirho.

Aixís com cada governant té un rey al cos, cada republicá hi té una República distinta, ab tots els seus ets y uts que las fan inconciliables. Qui la vol federal, qui la exigeix unitaria: aquest la reclama socialista per cambiarho tot de soca á arrel, aquell la desitja burgesa per no ferir massa directament els interessos creats. Qui desententse de las exigencias de la realitat que han fet d'Espanya una sola nació, demana fer una vida part prescindint de las demés regions y sense temer destruhir la mancomunitat de sos interessos; y qui no passa sino perquè un poder centralisat continuhi destruhint las diferencias características de cada una de las regions, en lloch de treballar per armonisarlas sense ferirlas.

Y en mitj de aquest desgabell, alló que no 's pot aguantar, continua aguantantse: els seus abusos creixen, els seus errors aumentan, y la convicció de que ningú ha de fer res per aturarli l'embestida, li dona un aplóm que cada dia agrava 'ls mals que afligeixen á la desventurada Espanya.

* *

Veus' aquí perquè sent tan poch els que oprimeixen y sent tants els oprimits, sigan aquells omnipotents y 's vejan els últims, avuy com avuy, impossibilitats de sacudir tanta opressió.

La trista Quaresma, interminable, cada hù se la passa com pot.

¡Meditém!

Ab una mica de seny y un altre mica d'energia, res mes fácil que precipitar l'adveniment de la Pasqua de Resurrecció.

P. K.

n periódich de Madrid ha donat la noticia, y fins ara, que jo sá-piga, ni 'ls mateixos interessats 's han cuydat de desmentirla.

¿Es cert, realment, que s'están cometent abusos intolerables ab els dements pobres del manicomi de Sant Boy de Llobregat?

Lo periódich á qui aludeixo afirma que ab tot y que la diputació provincial de Madrid paga una peseta y cinquanta céntims diaris per cada boig que hi envia, al manicomi 'ls fan servir de criats dels boigs rics. Y diu mes encare: assegura que alguns de aquests infelissos sigueren enviats á Manila en calitat de soldats, sense coneixement de sas familias respectivas.

* *

Ara no mes falta saber que 'l manicomi al qual tan graves abusos s'atribueixen está administrat pels germans de Sant Joan de Deu, als quals pertany per haverlo comprat ab una deixa que 'ls va fer al efecte una persona caritativa.

Si aixís es com exercixen la caritat, lo qu' es el ricatxo que 'ls va fer la deixa ¡viva Deu! que va lluir-se.

A la Tabacalera, en el Congrés, l'han passada per las baquetas, demostrantse que dels compromisos que té adquirits ab el govern únicament ha cumpert els que podían afavorirla. Per lo que respecta als que podían perjudicarla 'ls ha quedat á deure.

Aixís es que mentres aquesta Companyia está envenenant als pobres fumadors, ella 's fuma la gran breva que van posarli á la boca certs ministres de la restauració, qui sab per quina causa, perquè certa classe de favors únicament se dispensan als que saben ser amichs.

Y aquesta breva li permet repartir als accionistas dividendos anuals que oscilan entre el 19 y 'l 25 per cent de beneficis líquits.

* *

Y vels'hi aquí que ara 's tracta de renovar el contracte, permetent á la Tabacalera aumentar el preu de las sevas labors, perquè no n'hi ha prou ab que

'ls fumadors de un tabaco tan detestable escupin molt: ara 's tracta de ferlos escupir hasta per las butxacas.

¿Y qui recullirá 'ls beneficis de aquest augment? Una part, la mes petita, la Hisenda, que com tothom sab passa grans apuros; pero la part, mes grossa anirà á aumentar els beneficis de la companyia monopolisadora.

* *

A no ser que 'l poble fumador prengui la resolució enérgica de deixarse de fumar.

Que sería després de tot lo mes convenient.

Perque, anant el veneno tan car ¿qui es que té humor d'envenenarse?

Som demócratas, y per endavant protestém ab tota la energia de que som capassos contra la intenció que s'atribueix al govern de reprimir la propaganda catalanista.

Y no 's dirá pasque las ideas catalanistas ens sigan simpáticas; pero las creyém lícitas com qualsevol altra, y tenen perfecte dret á ser exposadas y practicadas. Ab rahons s'han de combatre, no ab represions injustas y arbitrarias. Si 'l govern preten convertirlas en ideas mártirs, lluny d'extingirlas com se proposa las hi donará encare mes forsa.

* *

Y fins si hi hagués algun dret á perseguirlas, tothom podria exercir aquest dret, menos en Silvela.

Perque l'ex-socio de 'n Polavieja es 'l que mes va inflar la bomba catalanista ab el fum de palla de la seva protecció decidida. Si ara la bomba li escapa dels dits y se li enfila, d'ell es la culpa y de ningú mes. Tot aixó es degut á la seva imprevisió y á la seva imprudencia.

Y no pot ser de cap manera que á un governant totes li estigan bé. El que s'equivoca, com ell s'equivoca á cada punt, no té mes remey que confessar la seva burrada y dimitir.

Es qüestió de decoro propi y en algun cas hasta de salvació nacional.

Los frares vinguts de Filipinas ascendeixen fins ara á uns 500; pero encare 'n quedan un miler per embarcar. Y tots aniran venint, porque Espanya es un foc de atracció de totes las miasmas.

Lo que hi ha es que 'ls desembarcan á petites dosis y vestits de personas, per no cridar tant l'atenció del públich. Entren á tall de contrabando, mitj de amagatotis. Un contrabando místich: es lo que 'ns faltava veure.

* *

Tant es aixís que las expedicions massa carregadas de aquest género fan escalas en diversos ports de Italia, y á Civitavecchia un parell de dotzenas, á Liorna tres ó quatre y á Génova cinch ó sis els van alijant dissimuladament.

Després de lo qual, els que han desembarcat prenen bitllet y per ferro-carril compareixen tots, ficantse á las carboneras fraylunas de qu'está infestat tot el país.

A pesar de que casi no se 'ls veu arribar, prompte 's coneixerá que son aquí. Per mica que 'ns descuydém deixant destapada la sopera, 'ns cauran hasta dintre de la sopa. Y tractarán als espanyols com als manijos, perquè están molt mal acostumats y «quien malas mañas ha, tarde ó nunca las olvidá.»

L'arquebisbe de Sevilla solicita del govern que s'eximeixi de la contribució 'l palau de Sant Telm, un dels mes rics y suntuosos de la capital andalusa.

Crech que logrará fácilmente lo que 's proposa, perquè ja no hauria de ser arquebisbe. Y aixó, després de tot, servirá de consol als infelissos que no podent pagar la contribució 'ls hi venen els terrossos á pública subasta.

Posant á proba l'esperit de paciencia, mansuetut y resignació es com se 'ls farà guanyar la gloria del cel.

Un párrafo del últim discurs pronunciat pel senyor Paraíso:

«Se 'ns pregunta qu' es lo que 'ns proposém fer, y jo avuy com avuy no puch contestar. Pero convé que no s'olvidi aquell sabi consell que diu: «En el pagar no seas diligente.»

Se publica una revista á Barcelona, titulada *El Urbión*, redactada per capellans independents, la qual se dedica á combatre als faritseus que fan un negoci de la religió.

Donchs bé, la revista aquesta que tant bé podria produhir corretjint abusos y obrint els ulls als explotats, ha sigut objecte de una solemne excomunió. Nosaltres, en cambi, li doném la mes cordial enhorabona... y váyase lo uno por lo otro.

CARTAS DE FORA.—*Olesa de Montserrat*.—Com de costum l'home negre, bramant contra 'l carnaval desde l cubell mistich, digué entre altres absurdos quasi per entrar á la societat del Circul ó al Ateneo republicá 's necessitès butlla tothom ne compraria, y en cambi per poder menjar carn ningú vol comprarne. ¡Y jo que 'm creya que per comprar carn no 's necessitan butllas sino quartos!—Després de haver anomenat al Circul y l' Ateneo 's desenydà de anomenar á un' altra societat que com las demás també celebrá balls de máscaras y passadas. Tal volta no 'n parlá perque allí va á disfrutarihi la microscópica colla tradicionalista. ¡Ay com se 'ns torna, pobre home! Ja pot tenir per segur que quan entri al Cel el col·locarán entre mitj del benaventurat Sant Miquel Arcángel y Sant Pau beneyt.

Bellmunt.—De un quant temps ensá plouhen denúncias contra 'ls pobres pastors que han de pagar fortas multas per la mes petita infracció que cometén. Denúnciant y testimonis enllepolits pel premi que se 'ls hi dona acostuman á cometre faltas encare mes graves que 'ls pastors, dat que al anarse'n á fora se 'n emportan el perdigot y l' escopeta hi haja ó no hi haja vida. Y á n' aquests cassadors furtius, entre 'ls qual hi figura un home que 's vesteix pel cap ¿podria dirme algú qui 'ls denuncia y qui 'ls castiga?

Badalona.—També 'ls treballadors de aquesta ciutat s' están associant ab molt agrado de la població, perque alló de haverhi qui treballant 12 horas cada dia se 'n vaja 'l dissapte á casa sols ab 8 ó 10 pessetas, hem de veure si s' arregla. Naturalment que alguns amos s' hi fan de pencaes en aixó de que 'ls treballadors s' associhin. Aquí está sino un dels encarregats de ca'n Gana, que quan las obreras de aquesta fàbrica estavan reunidas per parlar de associarse, se 'ls va presentar de repent logrant esporguir las: aquí l' encarregat Divi de las Faixas que digué á las treballadoras que las que formessin part de l' associació serían despatxadas. Mes tot será inútil, que no perque 's fassan amenassas deixarán els obrers de buscar en la solidaritat la defensa dels seus interessos.

Amposta.—Ha causat pòssim efecte 'l resultat de las elecciones municipals verificadas últimament, á causa de haverse anulat las del mes de maig últim, motivant que 'l partit de Mossen Quico Medallas y C.^a haja alcanst la majoria encare que ab prou feynas. Y ara dich jo: ¿per quin motiu aquest coleóptero s' ha de mesclar en política y buscar vots dibent que 'l partit liberal es la desgracia de la nostra població y que sols el partit conservador la regenerará? ¿Es que 'ls conservadors que van á confessarse y no deixan cap funció de iglesia, se prestan millor que 'ls altres á aceptar la seva tutela ó en las cosas del comú?—Y ara á un altre assumpto. L' arcalde que va donar ordre á un agutzil de que 'm signés privada l' entrada á la casa comunal, conforme aixís va ferse'm el dia del dijous gras, quan anava á visitar á un amich meu ausiliar del Ajuntament; l' arcalde que aixís procedeix falta á la llei municipal, cometent un verdader abús. La casa consistorial no es d' ell; sino del poble, es un edifici públich y tothom té dret á entrarhi. Aixís donchs agrahiré al arcalde que m' expliqui 'ls motius de aqueixa prohibició siga personalment siga per medi dels periódichs, puig ja sab que sempre que m' ataquí 'm defensaré... ara y sempre.—E. M.

contreure en el meu discurs del Circul conservador: á ell me remeto; tot lo demás son acusacions infundadas.

—¿El seu discurs? Aquí porto 'ls papers. Repassi lo que en aquella fetxa 'ns va prometre, y veji cóm ho ha complert. ¿Qué deya, al parlar dels sacrificis que probablement hauria de fer el país? «Para tener autoridad con que exigir sacrificios, hemos de ir á grandes é implacables economias en los gastos, que contengan su aumento, que produzcan su disminución, llevando los sacrificios á las clases pasivas y á todo lo que signifique gratificaciones y sueldos extraordinarios...» ¿Se 'n recorda?

—En efecte; sembla que...

—¿Qué deya dels concerts económichs, que ara nega haver promés may? «Al someterse al parlamento las modificaciones en los impuestos, no me opondré á que en este ramo se dé entrada á representaciones colectivas, municipales, provinciales, gremiales... para contribuir á la obra nacional con beneficio para las actividades de los municipios, de las provincias, de las regiones.»

—¡Oh, bé, pero...

—Calli, si es servit. ¿Qué deya del caciquisme, avuy tan potent com quan vosté va comensar á governar?... «Es necesario que sean los Gobernadores y los representantes del poder central los que verdadera é independientemente le representen, rompiéndose todos los demás lazos que han creado corruptelas lamentables y que son causa de que esas autoridades no representen al Gobierno sino á las pasiones con que se oprime...» ¿Veritat que ho deya?

—Home, no m' atreveixo á negarho; pero ha de pensar que 'l temps, las circunstancias... Lo que no hi fet may es declaraciones regionalistas.

—¿No? ¡Infelís! Torném al mateix famós discurs, ¿Sab que deya sobre aixó? «Constituye un compromiso mio muy importante el realizar una honda reforma en la administración local, municipal y provincial... Yo he sido siempre de los que han querido para mi país mucho más la vida y el vigor que la simetria; yo he sido, soy y seré impenitente adorador de todo lo que vive y se mueve en mi patria, de todo lo que representa alientos y siquiera á los ojos de algunos aparezca arcaico y fuera de moda... Respetando esas energias regionales donde existan, hemos de reformar nuestra ley provincial y municipal, dando vitalidad á todo lo que así lo merezca y ampliando los resortes de nuestra Administración, demasiado centralizada, no con un pensamiento uniforme sino teniendo en cuenta las aptitudes, la prosperidad y el adelanto de cada región, dando expansión y amplitud allí donde las condiciones de raza permitan ese desenvolvimiento en bien de esas regiones...» ¿Son ó no son regionalistas aquestas declaraciones!

—Ja veurá... jo li diré.

—No, vosté no dirá res; jo sí que li diré, y li diré lo següent: Senyor Silvela: un any es un plasso més que suficient per demostrar si un home serxeix ó no. Vosté, sigui un farsant, sigui un infelís no 'ns ha resultat. Per lo tant, fassi com la criada. Agafi 'l bagul... y al carrer desseguida.

FANTÀSTICH.

AL ALTRE MON

En aquell lloch seré, blau, mansió d' alegria santa, hont l' odi jamay quebranta del seus estadants la pau; hont ningú gasta bravatas, ni 'ls que tenen mando renyan, ni 'ls grans homes se desdenyan de ferse ab els papanatas, el famós pare Claret topá ab Voltaire aquest dia y ab la major armonia van entaulá un dialoguet.

—Salut, vellet revoltós
—Hola, eminencia mitrada.
—¿No veus ma cara pintada de color d' home ditxós?
—¿Què passa?

—En aquest instant per tot la fama ho pregona: m' escriuhen de Barcelona que tractan de ferme sant.
—Es casual: precisament també m' acaban de di que la gent jova d' allí vol alsarme un monument.
—¿A tú?

—¿Per qué no, eminencia? Fillet, no sé qué t' hi digui: vés que tot aixó no sigui una mala inteligencia.
—¡Ayay! Si 'l teu mérit val un altar, no veig per qué el meu nom no pot valgué sis metros de pedestal.
—¡Ave María purissima! Aixó es clavarlas á raig.

¿Vols dir qu' es tot h' un gabaig ó una eminencia iluistrissima? ¡Jo, un home que hi fet la guerra en pró de las lleys antigas, comparat ab...! Veyám, digas, ¿qué vas ferhi tú á la terra?
—¿Qué vaig ferhi?... ¡Ay sant cristiá! Ara vull que te 'n empapis: agafa un paper y un llapis,

y comensatho á assentá. Vaig desenmascará 'ls nobles, vaig obrir la font del dret, vaig probar de deixar net de llana 'l clatell dels pobles; vaig treballar nit y dia forjant llamps y engendrant vents, vaig somoure 'ls fonaments de la odiosa tirania; vaig dar de la democracia la fórmula verdadera, vaig combatre aquesta fiera que se 'n diu la teocracia; vaig convertí el foc en glas, vaig trassá un camí esplendent y vaig di al nou pensament: «¡Ves per aquí, y vencerás!» Y tú ¿qué vas fé?

—L que tú no has fet en ta vida, moro: vaig fer *La llave de oro* y *l Camí dret y segú*; vaig lograr llochs que no ocupa sino un talent dels probats y vaig netejá 'ls pecats de... varias personas d' upa.
—¿Y per xó 't fan sant?

—Per xó.
¿No es prou?
—No; y fins considero que si tú mereixes serho, molt més ho mereixo jo.
—¿Sí? Pues ho veus malament y 'ls fets te 'n convencerán: jo acabaré per ser sant, tú no tindrás monument.
—¡Ca! Quan Barcelona dona la paraula...

—¿D' aixó 't fías?
¡Ay pobret! ¡Si tú sabias cóm está avuy Barcelona!
—Claret, no m' enganyarás: sé cap ahont bufan els vents, y... tindré l' estatua ¿ho sents? la tindré.

—No la tindrás.
—¡Que sí!
—¡Que no! Y 'ho asseguro, quedarás com un xambó.
—No hi jugarás res.
—¿Que nó?
Jugo café, copa y puro.
—Fet: que no se 'n parli més.
—A reveure, donchs.
—Adiós.—

¿No es cert que fora curiós que 'l pare Claret guanyés?

C. Gumá.

LA GUERRA ANGLO-AFRICANA

Els inglesos s' han apuntat un bon tanto, el primer que guanyan, desde 'l comensament de la campanya, ab la rendició del general orangista Kronge. Las operaciones dirigidas personalmente pel generalissim Roberts y la flor del seu exércit, han posat de relleu una vegada més el valor y la tenacitat dels boers, els quals fins perdent la partida s' han cubert de gloria.

Per espay de vuit ó nou dias, y á camp ras, han resistit l' empenta de forsas decuplicadas y provehidas de una artilleria formidable. Per cada boer han lluytat deu inglesos: per cada canó republicá, deu canóns británichs. Els petits reforços enviats á n' en Kronge no van ser suficients pera arrancarlo á la seva situació desesperada, y en la impossibilitat material de prolongar mes temps una resistencia que hauria acabat ab la vida del seu últim soldat, capitulá incondicionalment ab els tres mil homes que li quedavan vius.

Els mateixos inglesos que ufanosos de aquesta victoria s' han entregat als transports de un entusiasme delirant, coneixen y diuhen que no es decisiva, ni molt menos y que 'ls restan á recorre molts lleguas de mal camí. Que aixó es veritat ben clarament se demostra ab las operacions empresas per en Buller y en Warren, en ausili de Ladysmith sitiada. A cada punt se lliuran formidables combats, sufrint els inglesos terribles pérduas. Lo moviment d' avens va realisantse lentament, ab molts reculadas, á través de un escalonament de posicions á quina mes formidable, de las quals ne son amos els boers, resoltos á disputar als seus enemichs el terrenó pam á pam.

Fins ara compleixen puntualment els propósitos que varen manifestar al principi de la guerra. Podrán perdre la campanya, vensuts per forsas immensament superiors á las sevas, pero 'ls vendrán molt cara la victoria. La rendició de 'n Kronge no 'ls ha fet decaure poch ni molt, ans al contrari se mostran avuy mes resoltos que may á multiplicar els seus esforços.

Lo mes trist es que 'l mon civilisat contempli impossible 'l sacrifici de un poble tant valent, noble y digne de millor sort, consumat per la pirateria británica y per l' alta banca que continúa veyent en las minas d' or del Transvaal una rica presa, per alcanzar la qual no ha de reparar en passar per damunt de tot, ni en cometre las mes grans infamias.

J.

3 DE MARS

ENYOR don Francisco Silvela, ha arribat l' hora de passar comptes.

—Comptes de qué?
—Dels seus procediments, del seu govern, de la seva conducta.
—¿Tan aviat?
—¿Cóm s' entén aviat? Vosté fa com una criada que una vegada vaig tenir. S' havia presentat fent grans bocadas de las sevas aptituds; deya que sabia fer aixó, alló, lo altre, tot... y vaig pendrela. Las primeras senmanas vaig volguer deixarla llaurar á la seva manera, sense cohibirla ni renyarla per res; pero veyent que 'l seu ponderat talent no apareixia per en lloch, vaig acabar per cridarli *l quién vive*.—¿Y totas aquellas grans cosas que deya sabia fer?— vaig dirli.—«¡Ay, qué va de pressa!» va contestarme: «Tan aviat vol haver vist si serveixo ó no?» Després d' un parell de mesos d' espera, sense resultat, vaig tornar á recordarli 'ls seus compromisos.—¿Y aqueulls grans coneixements que va dir que tenia, ahónt son?»—«¿Tan aviat?» va repetir la criada. Y naturalment, vaig despedirla punt en blanch, sense volguer continuar un dia més la experiencia.

—Bé; pero jo...
—A la criada, pera que pogués desenrotllar las sevas iniciativas y mostrar las sevas facultats vaig donarli dos mesos; á vosté li hem concedit un any...

—¿Un any?
—Sí senyor: avuy, 3 de Mars, es el primer aniversari de la seva entrada al poder. Ja veu si hem tingut paciencia. Un any callant y esperant; un any deixantlo fer y desfer á la mida del seu gust y aguardant el cumpliment de las hermosas promesas que va fernes el dia que vam pendrel... per ministre.

—¿Cóm passa 'l temps! No haguera dit may que d' alló ja fes dotze mesos.
—Ja ho crech: durant aquest any, sembla que ha perdut la memoria... y otras cosas.

—En resúm ¿qué teniu que dir de mi?
—Lo mateix que tenia que dir de la criada: totas aquellas grans cosas que havia de fer ¿ahónt son?

—Jo no tinch altres compromisos que 'ls que vaig

LA QUARESMA POLÍTICA

El poble no anirà bé, si no talla 'l bacallà.

REMEY CATALANISTA

Poseuli un sello á la boca, y á veure si callará.

REPICHS

L. Sr. Sallarés es un trunfo. Desitjós de que l' cbrer contregui mérits per guanyar la gloria del cel quant mes aviat millor, havia lograt que en el projecte de ley de protecció als noys y á las donas se consignés que la jornada legal era de onze horas.

Figúrinse en onze horas si se'n poden llensar de gotas de suor

cada una de las quals se torna una pesseta al caure á la butxaca dels explotadors de las desvalgudas classes proletarias.

Y 'l Sr. Sallarés, tan católich com es, no havia trobat millor manera de practicar las encíclicas del papa. ¡Onze horas no més! També hauria pogut demanar que fossen tretze, per fer la dotzena de frare.

Afortunadament va rebre tal rambatje dels senyors Azcárate y Moret ab l' assentiment de tota la Cámara, que va quedar mes aplastat que una neula. ¡Y ab quins ulls mes tristos mirava desvaneixers las esperansas que s' havia forjat de arribar á ser ministre!

A la cartera que ambicionava ara li fan la corretja. Bon goig qu' en unas altras eleccions que se celebrin el deixin sortir diputat. Perque 'l Sr. Sallarés, de aquesta feta ha deixat á Madrid las dos primeras silabas del seu apellido... y se 'n tornarà á Sabadell convertit en res.

L' enhorabona al arcalde de Sarriá, D. Ramón Miralles.

¡Quí li havia de dir quan exercia de federal, que temps á venir seria un ricatxo, sobrantli *cum-qui-bus* per adquirir la creu de Caballer Comendador de l' ordre Pontificia de Sant Gregori el Magno!

Perque no se si saben que las distincions papals están totas subjectas á tarifa.

Aixó si el que n' adquireix una, al passar la porta del Cel, després de mort, Sant Pere se li treu la perruca per saludarlo.

En cambi als que no 'n tenen cap y moren conforme han viscut conseqüents ab sas ideas republicanas, el Banyeta els ennasta pel darrera y 'ls tira de cap á las calderas de 'n Pere Botero.

L' altre dia en Silvela va declarar en plé Congrés que 'l bisbe Morgades no tornaria may més á fer circulars com la de marras.

Jo no extranyo que la gasofia tinga tants goluts, desde 'l moment que 'l home de la daga tira bisbe á l' olla.

El poble de Ataquines queda casi totalment destruhit per un incendi.

Y al poble de Benavente li passa casi dos quartos del mateix á causa de una inundació.

L' un pateix per massa foch y l' altre per massa aygua.

Aixis es Espanya en totas las sevas cosas. May troba 'l terme mitj, y quan no 's crema 's mulla.

Llegeixo:

«El ministre Villaverde ha suferit un atach de grippe.»

¡Ocasión magnífica com may mes tal volta torni á presentarse!

¿No ha agafat el dengue? Donchs que no 'l deixi anar sense baldarlo posantli una bona contribució.

Durant lo Carnaval las Corts han suspés las sevas sessions.

Han fet molt bé, perque dos Carnestoltas á l' hora, no hi ha poble que 'ls aguanti.

Llegeixo:

«Se vá á desguazar la fragata *Esperanza*.»

Ara si que podrém dir que la Marina ha perdut la seva última *esperansa*.

A Filipinas s' han trobat un parell d' islas que per no estar compresas en el tractat de París, continúan sent espanyolas. Es á dir: dugas islas escadusseras.

—¿Y qué 'n farém ara de aquestas dugas islas?— pregunta tothom.

Jo m' atreviria á proposar que 's regalés l' una á n' en Silvela y l' altra á n' en Villaverde, pero ab la condició precisa de que se n' hi havian de anar á viure.

¿No es veritat que donant á las islas aquest empleo, ó donant las islas á n' aquestos empleats, faríam un negoci rodó?

Gran temporal á Madrid, ab trencadissa de vidres, cayguda de xamaneyas y altres desperfectes.

Fins va caure ¿qué dirían?

L' hasta de la bandera del Senat.

—¡Aixó ray!— dirán els restauradors.—Mentres no cayga l' *ast* de la cuyna del pressupost!...

Diu un periódich de Madrid:

«El Cardona, bisbe de Sión, que únicament te 20 mil pessetas de sou anual, ha comprat á Ibissa un espléndit palau.»

Y á continuació hi posa 'l següent comentari:

«¡Lo que produheix el negoci de la salvació... de las ánimas dels tóntos! Ni 'l que va inventar doña Baldomera.»

**

Lo qu' es jo sobre aquest punt no vull pecar de maliciós ni de impío.

Si 'l bisbe de Sión ab un sou relativament petit pot comprar suntuosos palaus, será per tenir com tenia 'l beato Joseph Oriol la maravellosa virtut de convertir en duros els talls de rave.

Si jo sigués dels elegits ab el dó de fer miracles, y cada dia al llevarme 'm trobés las butxacas plenas de bitllets de Banch, hasta jo 'm convertiria.

El govern ha fet qüestió de gabinet l' aprobació del projecte de novació del contracte ab la Compañía arrendataria de tabacos.

L' empenyo que demostra en treure á salvo un projecte tan perjudicial pel país, ens obliga á exclamar:

—Ja 't coneix herbeta, que 't dius fulla de patatera y vols passar per tabaco!

Parla la *Dinastia* del projecte de dedicar una estatua á Voltaire, y califica al ilustre escriptor de «*farsante de la filosofía*.»

Vaja adió, *puritans* de la política basada en el sistema asquerós de las tupinadas. Verdaderament, Voltaire ab tot el seu talent, no arriba ni á la part inferior de las pantorrillas de 'n Planas y Casals!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—*Hospi-tal*.

2.ª GEROGLÍFICH.—*General Prim*.

Han endevinat las 2 solucions los ciutadans P. Poch, Un Llepa P., Perico dels Palots, Anton de Veras y Tomaset Cum-qui-bus; n' han endevinada 1 no més: Ll. Segura, Un Nyébit y Pere Desesperat.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans E. Moral, Un de l' olla, Pau Piu, Nicolau Salat, Pep Miquetas, Poma Cuita, Un Endiastrat, Un Inglés Peruch, R. Homedes Mundo, A. Llauradó, J. Exquisit y Un Macabéu:—*Lo que 'ns envian aquesta senmana no fá per casa*.

Ciutadans Saloyám, A. Parés, Quico Quirch, Pau, Lord Mick, Anton de Veras, E. Zola y B., Un Llepa P., Un Modernista, Joseph Falguera, Antonet de l' Olla y Sisket D. Paila:—*Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian*.

Ciudadá J. Vives y S.: Lo que 'ns remet es molt bunyol.—*Ll. G. Salvador*: Ja se li ha dit moltes vegadas y ja veu vostre mateix que no 'n fá cas: envihi donchs un' altra cosa.—*Ulrich Fustaire*: No pot anar ni ab rodas: els versos están tan mal fets que fins ab rodas farián sotrachs.—*Perigi Vilmorroa y Abdon Onimatoa*: Lo que 'ns remetem no es aprofitable y va á la panera: 'ls originals no 's tornan.—*P. Font Nielsa*: Es molt manso.—*J. Alamaliv*: Els sonets van bastant bé.—*J. Borrull*: Quan siga estrenat ne parlarém si algú 's pren la pena de donarnos compte del éxit.

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.